

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd
DSenJ

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Datum 15 februari 2017
Onderwerp Reactie naar aanleiding van petitie 'Kom in beweging voor levenslang.'

Ons kenmerk
2042814

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

U heeft op 6 december jl. mede namens anderen de petitie 'Kom in beweging voor levenslang' aangeboden aan de Tweede Kamer.

Ik kan me moeilijk een voorstelling maken van wat u heeft moeten doormaken en nog steeds dagelijks met u meedraagt. Tegen de daders in uw strafzaak is zowel in eerste aanleg als in hoger beroep de levenslange gevangenisstraf geëist. In verband met een, op last van de rechter nog lopend nader onderzoek in hoger beroep, is er nog geen uitspraak gedaan. U verzoekt mij in de petitie om ervoor te zorgen dat de levenslange gevangenisstraf opgelegd kan blijven worden voor de ernstigste misdrijven. Hiervoor is het noodzakelijk om een aantal wijzigingen aan te brengen in de tenuitvoerlegging ervan.

Uit de uitspraak van de Hoge Raad van 5 juli jl. blijkt dat het kabinet tot 5 september 2017 de tijd krijgt om de tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf aan te passen, teneinde strijdigheid met artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens te voorkomen. Inmiddels heb ik al de nodige stappen genomen om mijn beleid aan te passen en heb ik hierover op 8 september 2016 met de leden van de Tweede Kamer gedebatteerd.

De wijziging van mijn beleid bestaat uit het volgende: uit de (inter-)nationale rechtspraak volgt dat de levenslange gevangenisstraf wettelijk en in de praktijk moet kunnen worden verkort. Dit betekent dat op enig moment een herbeoordeling van de levenslange gevangenisstraf moet worden uitgevoerd. Daarbij staat de vraag centraal of zich zodanige veranderingen bij de veroordeelde hebben voltrokken en zodanige vooruitgang is geboekt in zijn of haar persoonlijke ontwikkeling dat er met de verdere tenuitvoerlegging van de straf geen legitieme strafdoelen meer worden gediend. De Hoge Raad heeft in zijn uitspraak van 5 juli jl. geoordeeld dat een herbeoordeling na niet meer dan 25 jaar na oplegging van de levenslange gevangenisstraf moet plaatsvinden. Hieraan geef ik uitvoering door 25 jaar na eerste oplegging van de levenslange gevangenisstraf een herbeoordeling te laten plaatsvinden via een gratieprocedure.

Uit de jurisprudentie volgt ook dat de levenslanggestrafte zich moet kunnen voorbereiden op een eventuele terugkeer in de maatschappij en de reële

mogelijkheid moet hebben gehad om zich hierop voor te bereiden. Ik vind het belangrijk dat de eerste 25 jaar van de detentie alleen activiteiten worden aangeboden die zien op een humane detentie. Er moet ruimte zijn voor persoonlijke ontwikkeling, om zo veel mogelijk detentieschade te voorkomen. Maar er zullen géén activiteiten of interventies worden aangeboden die zien op een voorbereiding van een concrete terugkeer in de samenleving. Daarvan is de eerste 25 jaar geen sprake. Er wordt een Adviescollege ingesteld dat na 25 jaar detentie een eerste advies uit zal brengen over het al dan niet starten met activiteiten die wél zien op een eventuele re-integratie in de maatschappij. Hierdoor kan de levenslanggestrafte zich voorbereiden op de herbeoordeling waarmee invulling wordt gegeven aan de (inter)nationale rechtspraak. Zie hiervoor ook de brieven aan de Tweede Kamer inzake de wijzigingen in de tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf (Kamerstuknummer 29279 nr. 338 en 354).

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd
DSenJ

Datum
15 februari 2017

Ons kenmerk
2042814

Het besluit tot instelling van een Adviescollege levenslanggestraften is inmiddels gepubliceerd (Staatscourant van 1 december 2016, nr. 65365). De verwachting is dat het Adviescollege in het eerste kwartaal van dit jaar operationeel is.

Mijn verwachting is dat de levenslange gevangenisstraf met deze wijzigingen in de tenuitvoerlegging gevorderd en opgelegd zal blijven worden.

Hoogachtend,

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

K.H.D.M. Dijkhoff